Kunsill
tal-Unjoni Ewropea

Brussell, 2 ta' Ġunju 2023
(OR. en)

9650/23

Fajl Interistituzzjonali:
2023/0012(NLE)

SOC 334
EMPL 217

NOTA

minn:	Kumitat tar-Rappreżentanti Permanenti (Parti 1)
lil:	Kunsill
Suġġett:	Proposta għal RAKKOMANDAZZJONI TAL-KUNSILL dwar it-tisħiħ tad-djalogu soċjali fl-Unjoni Ewropea - Adozzjoni

I. INTRODUZZJONI

1. Fis-26 ta' Jannar 2023, il-Kummissjoni ppreżentat lill-Kunsill il-proposta għal Rakkomandazzjoni tal-Kunsill dwar it-tisħiħ tad-djalogu soċjali fl-Unjoni Ewropea. It-Trattati jirrikonoxxu r-rwol tas-sħab soċjali, issottolinjat ukoll mill-Prinċipju 8 tal-Pilastru Ewropew tad-Drittijiet Soċjali. Il-Pjan ta' Azzjoni tal-Pilastru Ewropew tad-Drittijiet Soċjali li tnieda f'Marzu 2021 mill-Kummissjoni issottolinja l-ħtieġa li jissaħħaħ id-djalogu soċjali fil-livell nazzjonali u tal-UE u appella għal sforzi msaħħa biex tiġi appoġġata l-kopertura tan-negozjar kollettiv u jiġi pprevenut it-tnaqqis tas-sħubija u tad-densità organizzazzjonali tas-sħab soċjali.

2. Din il-proposta hija bbażata fuq l-Artikolu 292 flimkien mal-Artikolu 153(1)(f) tat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea ('TFUE'), b'dan tal-aħħar jippermetti lill-Unjoni tappoġġa u tikkomplementa l-attivitajiet tal-Istati Membri fil-qasam tar-rappreżentanza u fil-qasam tad-difiża kollettiva tal-interessi tal-ħaddiema u tal-impjegaturi, inkluż il-kodeterminazzjoni. Skont l-Artikolu 153, il-paragrafu 2, il-Kunsill għandu jaġixxi b'mod unanimu.

II. EŻAMI

3. Il-proposta ġiet ippreżentata mill-Kummissjoni lill-Grupp ta' Ħidma dwar Kwistjonijiet Soċjali fit-3 ta' Frar 2023. Il-grupp ta' ħidma eżamina l-proposta fil-laqgħat tiegħu tat-22 ta' Frar, il-31 ta' Marzu, is-26 ta' April u t-22 ta' Mejju 2023. Fil-Coreper tal-31 ta' Mejju 2023 it-test ta' kompromess tal-presidenza kif jinsab fl-anness għal din in-nota ġie appoġġat unanimament u ppreżentat lill-Kunsill (EPSCO) fit-12 ta' Ġunju 2023 għall-adozzjoni.

4. It-test tar-rakkomandazzjoni ġie rivedut matul l-eżami fl-istanzi preparatorji. B'mod partikolari saru bidliet sabiex jitqies li l-istrutturi u t-tradizzjonijiet tad-djalogu soċjali huma differenti ħafna minn Stat Membru għal ieħor. Il-lingwaġġ ġie adattat għall-fatt li din hija rakkomandazzjoni u mhux att legali vinkolanti.

Ir-referenzi għall-użu ta' derogi mill-ftehimiet kollettivi tħassru mill-parti operattiva. Sar ristrutturar konsiderevoli tal-mekkaniżmi relatati mal-monitoraġġ u s-segwitu tar-rakkomandazzjoni sabiex dan il-proċess jiġi ssimplifikat u integrat mal-proċessi eżistenti

III. KONKLUŻJONI

5. Fid-dawl ta' dan kollu, il-Kunsill (EPSCO) fit-12 ta' Ġunju 2023 huwa mistieden jadotta l-proposta kif tinsab fl-Anness għal din in-Nota.

ANNESS

Proposta għal

RAKKOMANDAZZJONI TAL-KUNSILL

dwar it-tisħiħ tad-djalogu soċjali fl-Unjoni Ewropea

IL-KUNSILL TAL-UNJONI EWROPEA,

Wara li kkunsidra t-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea (TFUE), u b'mod partikolari l-Artikolu 292, flimkien mal-Artikolu 153(1), il-punt (f) tiegħu,

Wara li kkunsidra l-proposta tal-Kummissjoni Ewropea,

Billi:

(1) Il-Kunsill, fil-Konklużjonijiet tiegħu tal-24 ta' Ottubru 2019, bit-titolu "Il-Futur tax-Xogħol: l-Unjoni Ewropea tippromwovi d-Dikjarazzjoni Ċentinarja tal-ILO" iħeġġeġ lill-Istati Membri jkomplu bl-isforzi tagħhom biex jirratifikaw u japplikaw il-Konvenzjonijiet u l-Protokolli aġġornati tal-ILO. Il-Kunsill jappella wkoll lill-Istati Membri u lill-Kummissjoni biex itejbu d-djalogu soċjali fil-livelli kollha u fil-forom kollha tiegħu, inkluż il-kooperazzjoni transfruntiera, sabiex tiġi żgurata l-parteċipazzjoni attiva tas-sħab soċjali fit-tfassil tal-futur tax-xogħol u fil-bini tal-ġustizzja soċjali, inkluż permezz tar-rikonoxximent effettiv tad-dritt ta' negozjar kollettiv u permezz ta' riflessjoni dwar pagi minimi adegwati, kemm dawk statutorji kif ukoll dawk innegozjati.

(2) Fid-Dikjarazzjoni Konġunta tal-2016 dwar il-Bidu l-Ġdid għad-Djalogu Soċjali ffirmata fis-27 ta' Ġunju 2016 mill-Kummissjoni, mill-Presidenza Netherlandiża tal-Kunsill u mis-sħab soċjali Ewropej, is-sħab soċjali transindustrijali u settorjali fil-livell tal-Unjoni impenjaw ruħhom li jkomplu l-isforzi u jivvalutaw il-ħtieġa ta' aktar azzjonijiet fid-djalogi soċjali rispettivi tagħhom biex jilħqu lill-affiljati li għadhom ma humiex koperti fl-Istati Membri u biex itejbu s-sħubija u r-rappreżentattività kemm tat-trade unions kif ukoll tal-organizzazzjonijiet tal-impjegaturi.

(3) Il-Prinċipju 8 tal-Pilastru Ewropew tad-Drittijiet Soċjali jistipula li s-sħab soċjali għandhom jiġu kkonsultati dwar it-tfassil u l-implimentazzjoni ta' politiki ekonomiċi, tal-impjiegi u soċjali skont il-prattiki nazzjonali. Dawn għandhom jiġu mħeġġa jinnegozjaw u jikkonkludu ftehimiet kollettivi fi kwistjonijiet rilevanti għalihom, filwaqt li jirrispettaw l-awtonomija tagħhom u d-dritt li tittieħed azzjoni kollettiva. Il-Pilastru tad-Drittijiet Soċjali jiddikjara wkoll li għandu jitħeġġeġ l-appoġġ biex tiżdied il-kapaċità tas-sħab soċjali biex jippromwovu d-djalogu soċjali. L-Impenn Soċjali ta' Porto[1] stieden ukoll lill-atturi rilevanti kollha jippromwovu d-djalogu soċjali awtonomu bħala komponent ta' struttura tal-mudell soċjali Ewropew u jsaħħuh fil-livell Ewropew, nazzjonali, reġjonali, settorjali u tal-kumpaniji, b'enfasi partikolari fuq l-iżgurar ta' qafas abilitanti għan-negozjar kollettiv fi ħdan id-diversi mudelli fl-Istati Membri.

(4) Fir-Riżoluzzjoni tiegħu dwar Pilastru Ewropew tad-Drittijiet Soċjali tad-19 ta' Jannar 2017, il-Parlament Ewropew jisħaq fuq l-importanza tad-dritt ta' negozjar u ta' azzjoni kollettivi bħala dritt fundamentali stabbilit fil-liġi primarja tal-Unjoni. Il-Parlament Ewropew jistenna wkoll li l-Kummissjoni żżid l-appoġġ konkret għat-tisħiħ u għar-rispett tad-djalogu soċjali fil-livelli u fis-setturi kollha, b'mod partikolari meta dan ma jkunx żviluppat biżżejjed, filwaqt li tqies il-prattiki nazzjonali differenti. Fir-Riżoluzzjoni tiegħu dwar l-impjiegi u l-politiki soċjali taż-żona tal-euro tal-10 ta' Ottubru 2019, il-Parlament Ewropew jiddikjara li d-djalogu soċjali u n-negozjar kollettiv huma kruċjali għat-tfassil u għall-implimentazzjoni ta' politiki li jistgħu jtejbu l-kondizzjonijiet tax-xogħol u t-termini tal-impjieg, u jappella għal inizjattiva koordinata tal-Unjoni biex tiġi estiża l-kopertura tal-ftehim kollettiv għall-ħaddiema tal-pjattaformi. Il-Parlament Ewropew jappella wkoll lill-Istati Membri biex fejn ikun meħtieġ isaħħu l-opportunitajiet għan-negozjar kollettiv.

---

1 L-Impenn Soċjali ta' Porto ġie ffirmat fis-Summit Soċjali ta' Porto fis-7 ta' Mejju 2021 mill-Presidenza Portugiża tal-Kunsill tal-UE, mill-Kummissjoni Ewropea, mill-Parlament Ewropew u mis-sħab soċjali fil-livell tal-Unjoni u mill-Pjattaforma Soċjali, biex jissaħħaħ l-impenn għall-implimentazzjoni tal-Pilastru Ewropew tad-Drittijiet Soċjali (https://www.2021portugal.eu/en/porto-social-summit/porto-social-commitment).

(5) Il-Linja Gwida 7 tad-Deċiżjoni tal-Kunsill (UE) 2022/2296[2] tappella lill-Istati Membri biex, fost affarijiet oħra, jaħdmu flimkien mas-sħab soċjali dwar kondizzjonijiet tax-xogħol ġusti, trasparenti u prevedibbli, l-ibbilanċjar tad-drittijiet u l-obbligi, u l-iżgurar tal-involviment f'waqtu u sinifikattiv tas-sħab soċjali fit-tfassil u fl-implimentazzjoni ta' riformi u politiki tal-impjiegi, soċjali u, meta rilevanti, ekonomiċi, inkluż billi tiġi appoġġata kapaċità akbar tas-sħab soċjali. Dik il-Linja Gwida tappella wkoll lill-Istati Membri biex irawmu d-djalogu soċjali u n-negozjar kollettiv u biex iħeġġu lis-sħab soċjali jinnegozjaw u jikkonkludu ftehimiet kollettivi fi kwistjonijiet rilevanti għalihom, filwaqt li jirrispettaw bis-sħiħ l-awtonomija tagħhom u d-dritt għal azzjoni kollettiva. L-istħarriġ annwali dwar it-tkabbir għall-2019[3] ifakkar li f'kuntest ta' tnaqqis tal-kopertura tan-negozjar kollettiv, il-politiki li jsaħħu l-kapaċità istituzzjonali tas-sħab soċjali jistgħu jkunu ta' benefiċċju f'pajjiżi fejn id-djalogu soċjali huwa dgħajjef jew ġie affettwat b'mod negattiv mill-kriżi ekonomika u finanzjarja. L-istħarriġ annwali dwar it-tkabbir sostenibbli tal-2022[4] jiddikjara li l-involviment sistematiku tas-sħab soċjali u ta' partijiet ikkonċernati rilevanti oħra huwa kruċjali għas-suċċess tal-koordinazzjoni u tal-implimentazzjoni tal-politika ekonomika u tal-impjiegi. Filwaqt li f'xi Stati Membri, is-sħab soċjali għandhom rwol sinifikanti u huma involuti b'mod xieraq fit-tfassil u fl-implimentazzjoni tal-politika, inħarġu diversi rakkomandazzjonijiet speċifiċi għall-pajjiż fil-kuntest tas-Semestru Ewropew lil Stati Membri oħra fir-rigward tat-titjib tad-djalogu soċjali u dwar l-involviment tas-sħab soċjali fit-tfassil u/jew fl-implimentazzjoni tar-riformi.

---

2 Deċiżjoni tal-Kunsill (UE) 2022/2296 tal-21 ta' Novembru 2022 dwar linji gwida għall-politiki dwar l-impjiegi tal-Istati Membri (ĠU L 304, 24.11.2022, p. 67).

3 Komunikazzjoni tal-Kummissjoni, Stħarriġ Annwali dwar it-Tkabbir 2019: Għal Ewropa aktar b'saħħitha quddiem l-inċertezza globali, COM/2018/770 final.

4 Komunikazzjoni tal-Kummissjoni, Stħarriġ Annwali dwar it-Tkabbir 2022, COM/2021/740 final.

(6) Fil-Pjan ta' Azzjoni tagħha tal-Pilastru Ewropew tad-Drittijiet Soċjali[5], il-Kummissjoni ħabbret inizjattiva biex tappoġġa d-djalogu soċjali fil-livell tal-Unjoni u dak nazzjonali. Dak il-Pjan ta' Azzjoni jissottolinja wkoll li jeħtieġ li jissaħħaħ id-djalogu soċjali fil-livelli nazzjonali u tal-Unjoni u appella biex jissaħħu l-isforzi biex tiġi appoġġata l-kopertura tan-negozjar kollettiv u biex is-sħubija u d-densità organizzazzjonali tas-sħab soċjali ma jitħallewx jitnaqqsu.

(7) Id-djalogu soċjali, inkluż in-negozjar kollettiv, huwa għodda kruċjali u ta' benefiċċju għal ekonomija soċjali tas-suq li tiffunzjona tajjeb, li tmexxi r-reżiljenza ekonomika u soċjali, il-kompetittività, l-istabbiltà u t-tkabbir u l-iżvilupp sostenibbli u inklużiv. Id-djalogu soċjali għandu wkoll rwol importanti fit-tfassil tal-futur tax-xogħol, filwaqt li jqis xejriet partikolari fil-globalizzazzjoni, fit-teknoloġija, fid-demografija u fit-tibdil fil-klima. L-Istati Membri li għandhom oqfsa robusti għad-djalogu soċjali u kopertura għolja tan-negozjar kollettiv għandhom it-tendenza li jkollhom ekonomiji aktar kompetittivi u reżiljenti.

(8) L-esperjenza turi li d-djalogu soċjali jikkontribwixxi għall-ġestjoni effettiva tal-kriżijiet. L-ekonomiji kienu aktar reżiljenti wara l-kriżi tal-2008 kull meta s-sħab soċjali setgħu jimmaniġġaw u jadattaw l-istrutturi ta' negozjar kollettiv f'data bikrija. Il-kriżi reċenti tal-COVID-19 uriet li d-djalogu soċjali huwa għodda essenzjali għall-ġestjoni bilanċjata tal-kriżijiet u biex jinstabu politiki effettivi ta' mitigazzjoni u rkupru. Lil hinn mill-kriżi umanitarja, il-gwerra ta' aggressjoni mhux ipprovokata u mhux ġustifikata tal-Federazzjoni Russa kontra l-Ukrajna wasslet għal żidiet bla preċedent fil-prezzijiet tal-ikel u tal-enerġija. Is-sħab soċjali għandhom rwol importanti fir-rispons għal xi wħud minn dawk l-isfidi, b'mod partikolari fir-rigward tal-integrazzjoni tan-nies li qed jaħarbu mill-gwerra fl-Ukrajna u minn kunflitti oħra, lejn is-suq tax-xogħol tal-Unjoni, u biex jinstabu soluzzjonijiet sostenibbli għall-aġġustament tal-pagi u tal-ftehimiet kollettivi.

---

5 Komunikazzjoni tal-Kummissjoni, Il-Pjan ta' Azzjoni tal-Pilastru Ewropew tad-Drittijiet Soċjali, COM/2021/102 final.

(9) It-tibdil teknoloġiku kontinwu, iż-żieda fl-awtomatizzazzjoni u t-tranżizzjoni ekoloġika għan-newtralità klimatika qed jimxu b'mod rapidu fl-ekonomija kollha, b'impatti li jvarjaw minn settur għal ieħor, minn okkupazzjoni għal oħra, minn reġjun u minn pajjiż għal ieħor. Is-sħab soċjali għandhom rwol kruċjali x'jaqdu biex jgħinu biex jantiċipaw, ibiddlu u jindirizzaw, permezz tad-djalogu, tan-negozjar u tal-azzjoni konġunta meta rilevanti, il-konsegwenzi soċjali u fl-impjiegi tal-isfidi tar-ristrutturar ekonomiku u tat-tranżizzjoni doppja li għaddejja. Fil-kuntest tal-Patt Ekoloġiku Ewropew u tal-Pjan RePowerEU, ir-Rakkomandazzjoni tal-Kunsill dwar l-iżgurar ta' tranżizzjoni ġusta lejn in-newtralità klimatika[6] tistieden lill-Istati Membri jadottaw u jimplimentaw, b'kooperazzjoni mill-qrib mas-sħab soċjali rilevanti, pakketti ta' politika komprensivi u koerenti, filwaqt li jsegwu approċċ min-naħa tas-soċjetà kollha u jagħmlu l-aħjar użu mill-finanzjament pubbliku u privat.

(10) L-arranġamenti u l-proċessi tad-djalogu soċjali jvarjaw minn Stat Membru għal ieħor u jirriflettu l-istejjer, l-istituzzjonijiet u s-sitwazzjonijiet ekonomiċi u politiċi rispettivi tagħhom. Djalogu soċjali effettiv jimplika, fost l-oħrajn, l-eżistenza ta' mudelli ta' relazzjonijiet industrijali li fihom is-sħab soċjali jistgħu jinnegozjaw b'rieda tajba u jeżerċitaw b'mod awtonomu l-prattiki tagħhom ta' negozjar kollettiv u ta' parteċipazzjoni tal-ħaddiema. Fost il-kondizzjonijiet abilitanti għal djalogu soċjali li jiffunzjona tajjeb hemm l-eżistenza ta' trade unions u organizzazzjonijiet tal-impjegaturi b'saħħithom u indipendenti bil-kapaċità teknika xierqa; l-aċċess għall-informazzjoni rilevanti meħtieġa għall-parteċipazzjoni fid-djalogu soċjali; impenn mill-partijiet kollha biex jipparteċipaw fi djalogu soċjali; ir-rispett għad-drittijiet fundamentali tal-libertà ta' assoċjazzjoni u tan-negozjar kollettiv, id-disponibbiltà ta' appoġġ istituzzjonali xieraq u r-rispett għall-awtonomija tas-sħab soċjali.

6 Rakkomandazzjoni tal-Kunsill tas-16 ta' Ġunju 2022 dwar l-iżgurar ta' tranżizzjoni ġusta lejn in-newtralità klimatika, 2022/C 243/04 (ĠU C 243, 27.6.2022, p. 35).

(11) Id-djalogu soċjali jinkludi konsultazzjoni u negozjati tripartitiċi u bipartitiċi, fis-settur privat u pubbliku, fil-livelli kollha, inkluż djalogu fil-livell transsettorjali, settorjali, tal-intrapriżi, jew fil-livell nazzjonali, reġjonali jew lokali. Djalogu soċjali tripartitiku nazzjonali jlaqqa' flimkien lill-gvern, lill-ħaddiema u lill-impjegaturi biex jiddiskutu politiki pubbliċi, liġijiet u regolamenti u deċiżjonijiet oħra li jaffettwaw lis-sħab soċjali. Il-konsultazzjonijiet tripartitiċi jistgħu jiżguraw li jkun hemm aktar kooperazzjoni bejn is-sħab tripartitiċi, u joħolqu l-kunsens dwar il-politiki nazzjonali rilevanti. Approċċ tripartitiku jeħtieġ li jkompli jibni fuq djalogu soċjali bipartitiku b'saħħtu. Sabiex jittejbu l-proċessi tripartitiċi, huwa kruċjali li l-gvernijiet iżidu t-trasparenza tat-tfassil tal-politika, inkluż it-tfassil tal-politika dwar il-kwalità u r-rilevanza tal-opportunitajiet ta' taħriġ għas-suq tax-xogħol.

(12) In-negozjar bipartitiku, b'mod partikolari n-negozjar kollettiv, iseħħ bejn l-organizzazzjonijiet tal-ħaddiema u tal-impjegaturi kif iddefinit mil-liġi jew mill-prattika nazzjonali. Organizzazzjoni tal-ħaddiema ġeneralment tkun trade union, magħmula mill-assoċjazzjoni ta' ħaddiema jew ta' trade unions oħra, jew mit-tnejn, maħluqa bl-għan li tippromwovi u tiddefendi l-interessi tal-ħaddiema, f'konformità mal-liġi u/jew mal-prattika nazzjonali. Organizzazzjoni tal-impjegaturi hija organizzazzjoni li s-sħubija tagħha tikkonsisti minn impjegaturi individwali, minn assoċjazzjonijiet oħra ta' impjegaturi jew mit-tnejn li huma, maħluqa bl-għan li taqdi u tiddefendi l-interessi tal-membri tagħha, f'konformità mal-liġi u/jew mal-prattika nazzjonali.

(13) Skont il-Konvenzjoni 135 dwar ir-Rappreżentanti tal-Ħaddiema tal-Organizzazzjoni Internazzjonali tax-Xogħol, attwalment ratifikata minn 24 Stat Membru, ir-rappreżentanti tal-ħaddiema jistgħu jkunu persuni li huma rikonoxxuti bħala tali skont il-liġi jew il-prattika nazzjonali, kemm jekk huma rappreżentanti tat-trade unions, jiġifieri, rappreżentanti maħtura jew eletti mit-trade unions jew minn membri ta' tali unions; jew rappreżentanti eletti, jiġifieri, rappreżentanti li jiġu eletti liberament mill-ħaddiema tal-impriża f'konformità mad-dispożizzjonijiet tal-liġijiet jew tar-regolamenti nazzjonali jew tal-ftehimiet kollettivi u li l-funzjonijiet tagħhom ma jinkludux attivitajiet li huma rikonoxxuti bħala l-prerogattiva esklużiva tat-trade unions fil-pajjiż ikkonċernat. Fejn kemm ir-rappreżentanti tat-trade unions kif ukoll ir-rappreżentanti eletti jeżistu fl-istess impriża, jenħtieġ li tali rappreżentanza ma tintużax biex iddgħajjef il-pożizzjonijiet tat-trade unions ikkonċernati jew tar-rappreżentanti tagħhom. Jenħtieġ li tiġġedded il-kooperazzjoni bejn ir-rappreżentanti eletti u t-trade unions ikkonċernati jew ir-rappreżentanti tagħhom.

(14) Kemm ir-rikonoxximent reċiproku tas-sħab soċjali kif ukoll ir-rikonoxximent statutorju tat-trade unions u tal-organizzazzjonijiet tal-impjegaturi mill-awtoritajiet ta' kull Stat Membru huma kruċjali għal qafas ta' negozjar kollettiv ta' suċċess, sakemm l-impjegaturi u l-ħaddiema jkunu jistgħu jagħżlu liberament l-organizzazzjoni jew l-organizzazzjonijiet li ser jirrappreżentawhom. F'xi Stati Membri dak ir-rikonoxximent huwa limitat għal dawk l-organizzazzjonijiet li jissodisfaw kriterji speċifiċi ta' rappreżentanza. Jenħtieġ li tali kriterji jkunu oġġettivi u proporzjonati u stabbiliti f'konsultazzjoni mas-sħab soċjali. Dawn jenħtieġ li jiġu vvalutati skont proċess ta' approvazzjoni li jkun miftuħ u trasparenti, u li ma jfixkilx l-iżvilupp sħiħ tan-negozjar kollettiv. Fin-nuqqas ta' rappreżentanza tat-trade unions fil-livell tal-intrapriżi, il-ftehimiet kollettivi jistgħu jiġu nnegozjati u konklużi mir-rappreżentanti tal-ħaddiema li jkunu ġew eletti u awtorizzati b'mod ħieles f'konformità mal-liġi jew mal-prattika nazzjonali.

(15) In-negozjar kollettiv jista' jkopri kwistjonijiet relatati mal-kondizzjonijiet tax-xogħol u t-termini tal-impjieg, inkluż il-pagi, is-sigħat tax-xogħol, il-bonuses annwali, il-liv annwali, il-liv tal-ġenituri, it-taħriġ, is-saħħa u s-sigurtà fuq il-post tax-xogħol kif ukoll kwistjonijiet oħra rilevanti għas-sħab soċjali. In-negozjar kollettiv huwa għalhekk partikolarment rilevanti biex jiġu prevenuti kunflitti dwar ix-xogħol, biex jittejbu l-pagi u l-kondizzjonijiet tax-xogħol u biex titnaqqas l-inugwaljanza fil-pagi. In-negozjar kollettiv huwa għodda kruċjali biex il-ħaddiema u l-impjegaturi jiġu mgħejuna jadattaw għad-dinja tax-xogħol li qed tinbidel. Huwa kruċjali wkoll biex jissawru t-tfassil u d-definizzjoni ta' elementi ġodda tal-protezzjoni tal-ħaddiema, bħad-dritt għall-iskonnessjoni mix-xogħol, jew biex jittejbu dawk eżistenti, bħall-opportunitajiet indaqs, il-protezzjoni mill-vjolenza u mill-fastidju fuq il-post tax-xogħol, it-taħriġ u t-tagħlim tul il-ħajja, it-titjib tal-bilanċ bejn ix-xogħol u l-ħajja privata u l-indirizzar tal-isfidi tas-saħħa mentali. In-negozjar kollettiv għandu wkoll rwol ewlieni fl-indirizzar tal-impatti ta' kriżijiet mhux mistennija, bħall-pandemija tal-COVID-19.

(16) Il-funzjonament ta' sistema ta' negozjar kollettiv huwa ddeterminat minn taħlita ta' fatturi, bħall-użu ta' klawżoli erga omnes u estensjonijiet ta' ftehimiet kollettivi u t-tul medju tagħhom, l-użu tal-prinċipju ta' favorabbiltà, il-ġerarkija tan-normi u l-użu ta' prattiki ta' devjazzjoni, mill-ftehimiet kollettivi jew mil-liġi, kif ukoll ir-rati ta' densità tat-trade unions u tal-organizzazzjonijiet tal-impjegaturi. Hemm diversità wiesgħa ta' approċċi għal klawżoli erga omnes u għal estensjonijiet amministrattivi fl-Istati Membri, f'konformità mal-liġijiet u mal-prattiki rispettivi tagħhom. Sistema ta' negozjar kollettiv li tiffunzjona tajjeb tinkludi r-rispett għall-awtonomija tas-sħab soċjali, proċeduri għall-kooperazzjoni, għall-kondiviżjoni tal-informazzjoni u għas-soluzzjoni tat-tilwim bejn il-partijiet.

(17) In-negozjar kollettiv jista' jsir f'livelli diversi. In-negozjar jista' jkun deċentralizzat ħafna, u jseħħ l-aktar fil-livell tal-intrapriżi, ċentralizzat ħafna, iseħħ fil-livell nazzjonali, jew jista' jseħħ f'livelli intermedji, bħal-livelli settorjali jew reġjonali jew lokali. In-negozjar kollettiv qed iseħħ dejjem aktar f'aktar minn livell wieħed. F'xi każijiet, il-ftehimiet settorjali jew fil-livell tal-intrapriżi jsegwu l-linji gwida stabbiliti minn organizzazzjonijiet ta' livell ogħla, filwaqt li f'oħrajn, is-setturi jew l-intrapriżi jsegwu l-istandards stabbiliti f'settur ieħor. Għalhekk, il-koordinazzjoni bejn il-livelli ta' negozjar kollha hija pilastru ewlieni tas-sistemi ta' negozjar kollettiv.

(18) Fil-biċċa l-kbira tal-Istati Membri, ir-rati ta' negozjar kollettiv għandhom it-tendenza li jkunu ogħla għall-impjegati fuq kuntratti permanenti u għal dawk li jaħdmu f'intrapriżi akbar jew f'setturi speċifiċi, bħas-settur pubbliku. Ġeneralment, il-ħaddiema f'intrapriżi żgħar għandhom inqas probabbiltà li jiġu koperti minn ftehimiet ta' negozjar kollettiv, peress li dawk l-intrapriżi spiss ma jkollhomx il-kapaċità li jinnegozjaw ftehim fil-livell tal-intrapriża, jew minħabba li ma tkunx teżisti union jew xi forma oħra ta' rappreżentanza tal-ħaddiema minn dak il-post tax-xogħol. L-organizzazzjoni tal-ħaddiema hija partikolarment diffiċli f'sitwazzjonijiet ta' impjieg mhux standard u l-biċċa l-kbira tal-forom aktar ġodda ta' impjieg ibatu minn nuqqas ta' rappreżentanza. In-nuqqas konsiderevoli ta' rappreżentanza ta' dawk it-tipi ta' ħaddiema jista' jiġi attribwit, minn naħa, għall-ispiża tar-rappreżentanza tagħhom u, min-naħa l-oħra, għall-flessibbiltà f'termini ta' ħin u post tax-xogħol, li jagħmilha diffiċli għar-rappreżentanti tal-ħaddiema biex jorganizzaw din il-forza tax-xogħol pjuttost frammentata. Iż-żieda fil-kapaċità tas-sħab soċjali tgħinhom ikomplu jtejbu l-kontribut tagħhom għat-tfassil tal-politiki u joħolqu djalogu soċjali u kapaċità ta' negozjar kollettiv aktar effettivi. L-attivitajiet tal-bini tal-kapaċitajiet tipikament jgħinu lis-sħab soċjali jżidu l-bażi tas-sħubija tagħhom, inkluż permezz tal-użu tat-teknoloġija, tal-forniment ta' servizzi u ta' attivitajiet ġodda fil-livell tal-iskola jew tal-università, u l-kapaċitajiet umani u amministrattivi tagħhom, jippromwovu l-kapaċitajiet tagħhom orjentati lejn il-proċessi u jappoġġaw l-iżvilupp organizzazzjonali tagħhom. Tali attivitajiet jinkludu l-forniment ta' taħriġ speċjalizzat, ta' appoġġ tekniku u loġistiku u ta' finanzjament. It-tisħiħ tal-kapaċitajiet huwa primarjament proċess minn isfel għal fuq, li jiddependi mir-rieda u mill-isforzi tas-sħab soċjali nfushom li huma fl-aħjar pożizzjoni biex jidentifikaw il-ħtiġijiet tagħhom u jindikaw il-miżuri li diġà qed jieħdu biex isaħħu l-kapaċitajiet tagħhom. Imbagħad, dawk l-isforzi jistgħu jiġu kkomplementati u/jew appoġġati mill-awtoritajiet pubbliċi, u billi jsir użu mill-finanzjament tal-Unjoni, filwaqt li tiġi rrispettata l-awtonomija tas-sħab soċjali.

(19) Xi Stati Membri ħadu miżuri biex jappoġġaw id-djalogu soċjali u n-negozjar kollettiv billi wessgħu l-opportunitajiet għad-djalogu soċjali; ippromwovew l-awtonomija tas-sħab soċjali u r-rispett għal-libertà kuntrattwali tagħhom; ħeġġew opinjonijiet, programmi u proġetti konġunti; involvew ruħhom fil-kondiviżjoni regolari ta' informazzjoni; ippromwovew it-taħriġ fin-negozjar; ipprevedew mekkaniżmi alternattivi għas-soluzzjoni tat-tilwim, bħall-konċiljazzjoni, il-medjazzjoni u l-arbitraġġ, u saħħew il-protezzjoni tal-ħaddiema kontra r-ritaljazzjoni jew id-diskriminazzjoni bħala riżultat tal-involviment tagħhom f'attività ta' negozjar kollettiv.

(20) Madankollu, f'bosta Stati Membri, id-djalogu soċjali jinsab taħt pressjoni. Filwaqt li d-densità tal-impjegaturi għadha relattivament stabbli, anki jekk b'xejra ta' tnaqqis f'diversi Stati Membri, id-densità tat-trade unions bħala medja kienet qed tonqos madwar l-Unjoni kollha. Barra minn hekk, is-sehem tal-ħaddiema koperti minn ftehimiet kollettivi (il-kopertura tan-negozjar kollettiv) huwa żgħir fil-biċċa l-kbira tal-Istati Membri u, minkejja li ġew adottati diversi strateġiji mill-organizzazzjonijiet tat-trade unions biex jestendu l-firxa tagħhom għal forom ta' impjieg mhux standard, dak is-sehem naqas b'mod sinifikanti matul l-aħħar 30 sena. F'xi każijiet, ir-regoli eżistenti jistgħu jippreżentaw lakuni b'effett potenzjalment detrimentali fuq id-djalogu soċjali. Dawk il-lakuni jistgħu jinkludu: kondizzjonijiet stretti ta' rappreżentanza; interferenza fil-proċess ta' negozjar jew limitazzjonijiet bla bżonn fuq is-suġġetti tan-negozjar kollettiv; delineazzjoni mhux xierqa tas-setturi ekonomiċi li tipprekludi l-formazzjoni ta' strutturi ta' negozjar kollettiv fil-livell settorjali; nuqqas ta' infurzar ta' ftehimiet kollettivi; protezzjonijiet ineffettivi mid-diskriminazzjoni kontra l-unions; proċeduri ta' konsultazzjoni mhux effettivi; nuqqas ta' kostruttività fin-negozjati, u nuqqas ta' kapaċità ta' negozjar jew ta' parteċipazzjoni sħiħa fi proċeduri ta' konsultazzjoni.

(21) Ir-rappreżentattività u l-kapaċità tas-sħab soċjali nazzjonali jeħtieġ li jissaħħu wkoll bil-ħsieb li jkun hemm implimentazzjoni fil-livell nazzjonali tal-ftehimiet awtonomi tas-sħab soċjali fil-livell tal-Unjoni. Għalhekk jenħtieġ li tingħata attenzjoni partikolari biex jiġi żgurat l-istabbiliment ta' qafas abilitanti għad-djalogu soċjali, inkluż in-negozjar kollettiv, u biex is-sħab soċjali nazzjonali jkollhom kapaċità suffiċjenti biex jikkontribwixxu b'mod effettiv għall-ħidma tad-djalogu soċjali fil-livell tal-Unjoni u biex jimplimentaw fil-livell nazzjonali l-ftehimiet qafas iffirmati mis-sħab soċjali fil-livell tal-Unjoni.

(22) Id-Direttiva 2014/24/UE[7] dwar l-akkwist pubbliku, id-Direttiva 2014/25/UE[8] dwar l-akkwist minn entitajiet li joperaw fis-setturi tas-servizzi tal-ilma, l-enerġija, it-trasport u postali u d-Direttiva 2014/23/UE[9] dwar l-għoti ta' kuntratti ta' konċessjoni jirrikjedu li l-Istati Membri jirrispettaw id-dritt għall-organizzazzjoni u n-negozjar kollettiv skont il-Konvenzjoni 87 tal-ILO dwar il-Libertà ta' Assoċjazzjoni u l-Protezzjoni tad-Dritt għall-Organizzazzjoni u l-Konvenzjoni 98 tal-ILO dwar id-Dritt għall-Organizzazzjoni u n-Negozjar Kollettiv.

(23) Il-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea ddeċidiet li ftehim kollettiv li jkopri fornituri ta' servizzi li jaħdmu għal rashom jista' jitqies bħala r-riżultat ta' djalogu bejn il-maniġment u l-ħaddiema jekk il-fornituri tas-servizzi jkunu "persuni li ma jaħdmux għal rashom verament" u b'hekk f'sitwazzjoni komparabbli ma' dik tal-ħaddiema[10]. Il-Qorti kkonfermat ukoll li "ma huwiex dejjem faċli li fl-ekonomija attwali jiġi ddeterminat l-istatus ta' impriża ta' ċerti fornituri li jaħdmu għal rashom"[11].

---

7 ĠU L 94, 28.3.2014, p. 65.
8 ĠU L 94, 28.3.2014, p. 243.
9 ĠU L 94, 28.3.2014, p. 1.
10 Sentenza tal-4 ta' Diċembru 2014, FNV Kunsten Informatie en Media v Staat der Nederlanden, C-413/13, EU:C:2014:2411, il-punti 31 u 42.
11 Sentenza tal-4 ta' Diċembru 2014, FNV Kunsten Informatie en Media v Staat der Nederlanden, C-413/13, EU:C:2014:2411, il-punt 32.

(24) Fil-linji gwida tagħha dwar l-applikazzjoni tal-liġi tal-kompetizzjoni tal-Unjoni għal ftehimiet kollettivi rigward il-kondizzjonijiet tax-xogħol ta' persuni li jaħdmu għal rashom waħedhom[12], il-Kummissjoni tiċċara li fil-fehma tagħha l-ftehimiet kollettivi minn persuni li jaħdmu għal rashom waħedhom li jinsabu f'sitwazzjoni komparabbli għal dik tal-ħaddiema jaqgħu barra mill-kamp ta' applikazzjoni tal-Artikolu 101 TFUE; u li l-Kummissjoni mhux ser tintervjeni kontra ftehimiet kollettivi ta' persuni li jaħdmu għal rashom waħedhom li jesperjenzaw żbilanċ fis-saħħa tan-negozjar fil-konfront tal-kontroparti/kontropartijiet tagħhom.

(25) Ir-Regolament (UE) 2021/1057 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill[13] isostni l-obbligu tal-Istati Membri li jiżguraw parteċipazzjoni sinifikanti tas-sħab soċjali fit-twettiq ta' politiki appoġġati mill-Fond Soċjali Ewropew Plus (FSE+) u jsaħħaħ l-obbligu li jiġi appoġġat il-bini tal-kapaċitajiet tas-sħab soċjali. Fejn applikabbli, jenħtieġ li jiġi allokat ammont xieraq ta' riżorsi tal-FSE+ mill-Istati Membri għat-tisħiħ tal-kapaċitajiet tas-sħab soċjali u tas-soċjetà ċivili. L-Artikolu 9 ta' dak ir-Regolament jipprevedi li l-Istati Membri li għandhom rakkomandazzjoni speċifika għall-pajjiż tas-Semestru Ewropew f'dan il-qasam jenħtieġ li jallokaw mill-inqas 0,25 % tar-riżorsi tal-FSE+ tagħhom b'ġestjoni kondiviża għal dan il-għan.

(26) Din ir-Rakkomandazzjoni ser tappoġġa l-implimentazzjoni tal-Prinċipju 8 tal-Pilastru Ewropew tad-Drittijiet Soċjali. Tinkoraġġixxi miżuri li huma adattati għat-tradizzjonijiet, għar-regoli u għall-prattiki nazzjonali, u b'hekk jiġu rrispettati l-ispeċifiċitajiet nazzjonali kif ukoll l-awtonomija tas-sħab soċjali. D**in** ir-Rakkomandazzjoni tikkomplementa u hija mingħajr preġudizzju għal strumenti eżistenti fil-livell tal-Unjoni. Barra minn hekk, din ir-Rakkomandazzjoni tqis iċ-ċirkostanzi speċifiċi tal-Istati Membri u tirrikonoxxi li l-għażla ta' miżuri individwali għall-implimentazzjoni tagħha tista' tiġi ddeterminata minn tali ċirkostanzi.

---

[12] Komunikazzjoni tal-***K***ummissjoni Linji gwida dwar l-applikazzjoni tal-liġi tal-kompetizzjoni tal-Unjoni għal ftehimiet kollettivi rigward il-kondizzjonijiet tax-xogħol ta' persuni li jaħdmu għal rashom waħedhom 2022/C 374/02 (ĠU C 374, 30.9.2022, p. 2).

[13] Regolament (UE) 2021/1057 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-24 ta' Ġunju 2021 li jistabbilixxi l-Fond Soċjali Ewropew Plus (FSE+) u li jħassar ir-Regolament (UE) Nru 1296/2013 (ĠU L 231, 30.6.2021, p. 21).

(27) Din ir-Rakkomandazzjoni taħt l-ebda ċirkostanza ma tista' tiġi ċċitata biex jiġi ġġustifikat it-tnaqqis tal-livell ta' appoġġ li diġà jingħata għad-djalogu soċjali, inkluż in-negozjar kollettiv, fl-Istati Membri. Barra minn hekk, din ir-Rakkomandazzjoni ma tipprekludix lill-Istati Membri milli jistabbilixxu miżuri ta' appoġġ aktar b'saħħithom u dispożizzjonijiet aktar avvanzati għad-djalogu soċjali, inkluż in-negozjar kollettiv, minn dawk inklużi f'din ir-Rakkomandazzjoni.

(28) Din ir-Rakkomandazzjoni hija mingħajr preġudizzju għall-kompetenzi tal-Istati Membri rigward il-paga, id-dritt ta' assoċjazzjoni, id-dritt tal-istrajkjar u d-dritt li jiġu imposti lock-outs, f'konformità mad-dispożizzjonijiet tal-Artikolu 153 (5) TFUE, jew l-awtonomija tas-sħab soċjali.

ADOTTA DIN IR-RAKKOMANDAZZJONI:

DEFINIZZJONIJIET

Għall-finijiet ta' din ir-Rakkomandazzjoni, japplikaw id-definizzjonijiet li ġejjin:

(1) "Djalogu soċjali" tfisser kull tip ta' negozjar, konsultazzjoni jew skambju ta' informazzjoni bejn, jew fost, rappreżentanti tal-gvernijiet, tal-impjegaturi u tal-ħaddiema, dwar kwistjonijiet ta' interess komuni relatati mal-politika ekonomika, tal-impjiegi u dik soċjali, li jeżistu bħala relazzjonijiet bipartitiċi bejn il-ħaddiema u l-maniġment, inkluż in-negozjar kollettiv, jew bħala proċess tripartitiku, mal-gvern bħala parti uffiċjali għad-djalogu, u jista' jkun informali jew istituzzjonalizzat jew taħlita tat-tnejn, li jseħħ fil-livell nazzjonali, reġjonali, lokali jew ta' intrapriża fl-industriji jew is-setturi kollha, jew f'diversi minn dawk il-livelli fl-istess żmien.

(2) "Negozjar kollettiv" tfisser in-negozjati kollha li jseħħu skont il-liġijiet u l-prattiki nazzjonali f'kull Stat Membru bejn impjegatur, grupp ta' impjegaturi jew organizzazzjoni waħda jew aktar ta' impjegaturi, minn naħa waħda, u trade union waħda jew aktar, min-naħa l-oħra, għad-determinazzjoni tal-kondizzjonijiet tax-xogħol u tat-termini tal-impjieg.

(3) "Ftehim kollettiv" tfisser ftehim bil-miktub rigward id-dispożizzjonijiet dwar il-kundizzjonijiet tax-xogħol u t-termini tal-impjieg konklużi mis-sħab soċjali li għandhom il-kapaċità li jinnegozjaw f'isem il-ħaddiema u l-impjegaturi rispettivament, skont il-liġi u l-prattiki nazzjonali, inklużi dawk li jiġu ddikjarati applikabbli b'mod universali.

(4) "Tisħiħ tal-kapaċitajiet" tfisser it-tisħiħ tal-ħiliet, tal-kapaċitajiet u tas-setgħat tas-sħab soċjali biex jinvolvu ruħhom b'mod effettiv u f'livelli differenti fi djalogu soċjali.

IL-KUNSILL B'DAN JIRRAKKOMANDA LI L-ISTATI MEMBRI, F'KONFORMITÀ MAL-LIĠI U/JEW MAL-PRATTIKA NAZZJONALI, WARA KONSULTAZZJONI U B'KOOPERAZZJONI MILL-QRIB MAS-SĦAB SOĊJALI, FILWAQT LI JIRRISPETTA L-AWTONOMIJA TAGĦHOM:

(1) jiżguraw, kif spjegat f'din ir-Rakkomandazzjoni, ambjent abilitanti għal djalogu soċjali bipartitiku u tripartitiku, inkluż in-negozjar kollettiv, fis-setturi pubbliċi u privati, fil-livelli kollha li:

(a) jirrispetta d-drittijiet fundamentali tal-libertà ta' assoċjazzjoni u ta' negozjar kollettiv;

(b) jippromwovi trade unions u organizzazzjonijiet tal-impjegaturi b'saħħithom u indipendenti bl-għan li jitrawwem djalogu soċjali sinifikanti;

(c) jinkludi miżuri biex tissaħħaħ il-kapaċità tat-trade unions u tal-organizzazzjonijiet tal-impjegaturi;

(d) jiżgura l-aċċess għall-informazzjoni rilevanti li hija meħtieġa sabiex jipparteċipaw fid-djalogu soċjali;

(e) jippromwovi l-involviment fid-djalogu soċjali min-naħa tal-partijiet kollha;

(f) jadatta għall-era diġitali u jippromwovi n-negozjar kollettiv fid-dinja l-ġdida tax-xogħol u tranżizzjoni ekwa u ġusta lejn in-newtralità klimatika; u

(g) jipprovdi appoġġ istituzzjonali xieraq bl-għan li jitrawwem djalogu soċjali sinifikanti;

(2) jinvolvu lis-sħab soċjali b'mod sistematiku, sinifikattiv u f'waqtu fit-tfassil u fl-implimentazzjoni tal-politiki dwar l-impjiegi u dawk soċjali u, meta rilevanti, tal-politiki ekonomiċi u politiki pubbliċi oħra, inkluż fil-kuntest tas-Semestru Ewropew;

(3) jiżguraw li s-sħab soċjali jkollhom aċċess għall-informazzjoni rilevanti dwar is-sitwazzjoni ekonomika u soċjali ġenerali fl-Istat Membru tagħhom u dwar is-sitwazzjoni u l-politiki rilevanti għas-setturi ta' attività rispettivi, li hija meħtieġa għall-parteċipazzjoni fid-djalogu soċjali u fin-negozjar kollettiv.

(4) jiżguraw li l-organizzazzjonijiet rappreżentattivi tal-impjegaturi u t-trade unions jiġu rikonoxxuti għall-finijiet ta' djalogu soċjali u negozjar kollettiv, inkluż billi:

(a) jiżguraw li, meta l-awtoritajiet kompetenti japplikaw proċeduri għar-rikonoxximent u għar-rappreżentanza bil-għan li jiddeterminaw l-organizzazzjonijiet li għandhom jingħataw id-dritt ta' negozjar kollettiv, dawk id-determinazzjonijiet ikunu miftuħa u trasparenti u bbażati fuq kriterji stabbiliti minn qabel u oġġettivi fir-rigward tal-karatteristiċi rappreżentattivi ta' dawk l-organizzazzjonijiet, u li tali kriterji u proċeduri jiġu stabbiliti b'konsultazzjoni mat-trade unions u mal-organizzazzjonijiet tal-impjegaturi;

(b) meta kemm ir-rappreżentanti tat-trade unions kif ukoll ir-rappreżentanti eletti tal-ħaddiema jkunu t-tnejn preżenti fl-istess intrapriża, jieħdu miżuri xierqa, kull meta jkun meħtieġ, biex jiġi żgurat li l-eżistenza tar-rappreżentanti eletti tal-ħaddiema ma tintużax biex jiddgħajfu l-pożizzjonijiet tat-trade unions ikkonċernati jew tar-rappreżentanti tagħhom; u

(c) jiżguraw li r-rwol speċifiku tagħhom ikun rikonoxxut u rrispettat bis-sħiħ fl-istrutturi u fil-proċessi tad-djalogu soċjali, filwaqt li jirrikonoxxu li djalogu li jinvolvi sett aktar wiesa' ta' partijiet ikkonċernati huwa proċess separat;

(5) jiżguraw li l-ħaddiema, il-membri tat-trade unions u r-rappreżentanti tagħhom, ikunu protetti meta jeżerċitaw id-dritt tagħhom għal negozjar kollettiv kontra kwalunkwe miżura li tista' tkun ta' ħsara għalihom jew li jista' jkollha impatt negattiv fuq l-impjieg tagħhom. L-impjegaturi u r-rappreżentanti tagħhom għandhom jiġu protetti minn kwalunkwe miżura illegali meta jeżerċitaw id-dritt tagħhom għal negozjar kollettiv;

(6) irawmu l-fiduċja fis-sħab soċjali u bejniethom, inkluż billi jippromwovu mekkaniżmi għas-soluzzjoni tat-tilwim industrijali, mingħajr ma jiġu affettwati d-drittijiet ta' aċċess għal proċeduri amministrattivi u ġudizzjarji adegwati biex jiġu infurzati d-drittijiet u l-obbligi fil-liġi jew li jirriżultaw minn ftehimiet kollettivi, u b'kont meħud ta' kwalunkwe proċedura stabbilita mis-sħab soċjali, bħal:

(a) l-użu tal-konċiljazzjoni, tal-medjazzjoni jew tal-arbitraġġ, bil-qbil taż-żewġ partijiet, bil-ħsieb li jiġu ffaċilitati n-negozjati u tittejjeb l-applikazzjoni tal-ftehimiet kollettivi; u

(b) l-istabbiliment, fejn ma teżistix diġà, ta' funzjoni ta' medjazzjoni li tista' tiġi attivata f'każ ta' kunflitt bejn it-trade unions u l-organizzazzjonijiet tal-impjegaturi;

(7) jiffaċilitaw negozjar kollettiv fil-livelli xierqa kollha, u jinkoraġġixxu l-koordinazzjoni bejn dawk il-livelli u fosthom;

(8) jippromwovu livell ta' kopertura ogħla ta' negozjar kollettiv u jiffaċilitaw negozjar kollettiv effettiv, inkluż permezz ta':

(a) it-tneħħija ta' ostakli istituzzjonali jew legali għad-djalogu soċjali u għan-negozjar kollettiv li jkopru forom ġodda ta' xogħol jew forom ta' xogħol mhux standard;

(b) l-iżgurar li l-partijiet għan-negozjati, fi ħdan il-qafas legali applikabbli, ikollhom il-libertà li jiddeċiedu dwar il-kwistjonijiet li għandhom jiġu nnegozjati;

(c) l-implimentazzjoni ta' sistema ta' infurzar ta' ftehimiet kollettivi, jew bil-liġi jew kif miftiehem bi ftehim kollettiv, skont il-liġi jew il-prattika nazzjonali, inkluż, fejn xieraq, spezzjonijiet u sanzjonijiet.

(9) jippromwovu b'mod attiv il-benefiċċji u l-valur miżjud tad-djalogu soċjali u n-negozjar kollettiv, b'mod partikolari permezz ta' komunikazzjoni mmirata u mezzi oħra, u jħeġġu lis-sħab soċjali jagħmlu l-ftehimiet kollettivi aċċessibbli b'mod wiesa', inkluż b'mezzi diġitali u f'repożitorji pubbliċi;

(10) fuq talba tagħhom, jappoġġaw lis-sħab soċjali nazzjonali biex jipparteċipaw b'mod effettiv fid-djalogu soċjali, inkluż f'negozjar kollettiv u fl-implimentazzjoni ta' ftehimiet awtonomi tas-sħab soċjali fil-livell tal-Unjoni, billi jieħdu azzjonijiet bħal li:

(a) jippromwovu l-bini u t-tisħiħ tal-kapaċitajiet tagħhom fil-livelli kollha, skont il-ħtiġijiet tagħhom;

(b) jużaw forom differenti ta' appoġġ, li jistgħu jinkludu appoġġ loġistiku, taħriġ u l-forniment ta' għarfien espert legali u tekniku;

(c) jinkoraġġixxu proġetti konġunti bejn is-sħab soċjali f'diversi oqsma ta' interess, bħall-għoti ta' taħriġ;

(d) jinkoraġġixxu u, meta jixraq, jappoġġaw lis-sħab soċjali biex iressqu inizjattivi u jiżviluppaw approċċi u strateġiji ġodda u innovattivi biex iżidu l-bażijiet tar-rappreżentanza u tas-sħubija tagħhom;

(e) jappoġġaw lis-sħab soċjali biex jadattaw l-attivitajiet tagħhom għall-era diġitali kif ukoll biex jesploraw attivitajiet ġodda xierqa għall-futur tax-xogħol, għat-tranżizzjoni ekoloġika u għal kundizzjonijiet ġodda tas-suq tax-xogħol;

(f) jippromwovu l-ugwaljanza bejn il-ġeneri u l-opportunitajiet indaqs għal kulħadd f'termini ta' rappreżentazzjoni u prijoritajiet tematiċi;

(g) jippromwovu u jiffaċilitaw il-kollaborazzjoni tagħhom mas-sħab soċjali fil-livell tal-Unjoni;

(h) jipprovdu appoġġ xieraq biex il-ftehimiet tas-sħab soċjali konklużi fil-livell tal-Unjoni jiġu implimentati fl-Istati Membri;

(i) jagħmlu l-aħjar użu mill-finanzjament nazzjonali u tal-Unjoni, fejn disponibbli, inkluż l-appoġġ taħt l-FSE+ u l-Istrument ta' Appoġġ Tekniku, u jħeġġu lis-sħab soċjali jużaw il-finanzjament nazzjonali u tal-Unjoni eżistenti;

(11) jippreżentaw lill-Kummissjoni sa [ŻID id-data 24 xahar mill-pubblikazzjoni tar-Rakkomandazzjoni] lista ta' miżuri, imfassla b'konsultazzjoni mas-sħab soċjali, li jittieħdu jew li diġà ttieħdu f'kull Stat Membru biex tiġi implimentata din ir-Rakkomandazzjoni. Meta dik l-informazzjoni tkun diġà ppreżentata lill-Kummissjoni taħt mekkaniżmi oħra ta' rapportar, l-Istati Membri jistgħu jirreferu għal dawk ir-rapporti meta jikkompilaw il-lista;

(12) jistgħu jinkarigaw lis-sħab soċjali bl-implimentazzjoni tal-partijiet rilevanti ta' din ir-Rakkomandazzjoni, meta applikabbli u f'konformità mal-liġi jew il-prattika nazzjonali,

JISTIEDEN LILL-KUMITAT TAL-IMPJIEGI U LILL-KUMITAT TAL-PROTEZZJONI SOĊJALI, FI ĦDAN IL-MANDATI RISPETTIVI TAGĦHOM, BIEX BL-APPOĠĠ TAL-KUMMISSJONI:

(13) jesploraw, f'konsultazzjoni mas-sħab soċjali rilevanti, u jagħtu opinjoni lill-Kunsill dwar il-possibbiltà li jittejbu l-kamp ta' applikazzjoni u r-rilevanza tal-ġbir tad-data fil-livell tal-Unjoni u f'dak nazzjonali dwar id-djalogu soċjali, inkluż dwar in-negozjar kollettiv, adatt għall-monitoraġġ tal-implimentazzjoni ta' din ir-Rakkomandazzjoni;

(14) jimmonitorjaw regolarment, bħala parti mill-attivitajiet ta' sorveljanza multilaterali fil-kuntest tas-Semestru Ewropew, l-implimentazzjoni ta' din ir-Rakkomandazzjoni b'mod konġunt mas-sħab soċjali rilevanti fil-livell nazzjonali u dak tal-Unjoni, fejn tali monitoraġġ jippermetti lis-sħab soċjali, fost affarijiet oħra, jidentifikaw sitwazzjonijiet fejn ikunu ġew esklużi jew involuti b'mod inadegwat f'konsultazzjonijiet fil-livell nazzjonali dwar il-politika tal-Unjoni u dik nazzjonali;

JISTIEDEN LILL-KUMMISSJONI

(15) b'kooperazzjoni mal-Istati Membri, mas-sħab soċjali, u wara li tikkonsulta ma' partijiet ikkonċernati rilevanti oħra, tevalwa l-azzjonijiet meħuda b'rispons għal din ir-Rakkomandazzjoni, u tirrapporta lill-Kunsill sa [ŻID id-data: 6 snin mill-pubblikazzjoni tar-Rakkomandazzjoni],

Magħmul fi ...,

Għall-Kunsill

Il-President